

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

GÜNCEL SORUNLARIMIZ **VE** **TALEPLERİMİZ**

Yıldırım Koç

Eğitim Yayınları No. 10

1.88

OÇ

99

10

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

GÜNCEL SORUNLARIMIZ

VE

TALEPLERİMİZ
Bilgi Merkezi

Tarih:..Yıldırım. Koç.....

Demirbaş No:.. **L210** ..

Tasnif No:.. **331.28..Koç** .. **G 1999**

Eğitim Yayınları No. 10

TÜRK-İŞ Eğitim Yayınları No. 10
Ankara, 1999

TÜRK-İŞ Genel Merkezi
Genel Eğitim Sekreterliği
Bayındır Sk. No. 10
Kızılay, Ankara

Yıldırım Koç
TÜRK-İŞ Genel Başkan Danışmanı
YOL-İŞ Eğitim ve Araştırma Dairesi Müdürü

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
Telefon : (0.312) 433 3638
Telefax : (0.312) 434 1471
Yenişehir - Ankara

SUNUŞ

TÜRK-İŞ, ülkemizin ve halkımızın sorunlarıyla yakından ilgilenmekte ve bu konularda sürekli alternatif politikalar üretmektedir. Ancak bu önerilerinin kamuoyuna ve üye kitemize yeterince yansıdığını söylemek mümkün değildir.

Güncel Sorunlarımız ve Taleplerimiz kitapçığında amaçlanan, TÜRK-İŞ'in Genel Kurul ve Başkanlar Kurulu kararlarında çeşitli temel konularda yer alan görüşlerimizin topluca sunulmasıdır. Bu kararlar, yetkili organlarımızda demokratik bir biçimde tartışılmış ve karara bağlanmış resmi belgelerimizdir.

Bu kitapçıkta, TÜRK-İŞ'in, alfabetik sırayla,

- Asgari Ücret,
- Demokratikleşme,
- Eve-İş-Verme,
- Güneydoğu Sorunu,
- İş Güvencesi,
- İşçi-Memur Ayrımı,
- İşsizlik Sigortası,
- Kaçak İşçilik,

- Kamu Çalışanlarının Hakları,
- Özelleştirme,
- Sendikaların Siyasal Faaliyeti,
- Serbest Bölgeler,
- SSK,
- Taşeronluk ve Vahidi Fiyat Uygulaması,
- Türkiye'ye Sahip Çıkmak,
- Vergi,
- Zorunlu Tasarruf Fonu, Konut Edindirme Yardımı

konularındaki temel görüşleri, belgelerden alıntı yapılarak aktarılmaktadır.

Ele alınan konuların bir bölümü hakkında ayrı eğitim kitapçıklarımız da yayınlanacaktır. Bu kitapçık, TÜRK-İŞ'in temel konulardaki resmi ve bağlayıcı görüşlerinin toplu olarak sunulması açısından önemlidir.

Önümüzdeki dönemde TÜRK-İŞ'in bu temel konulardaki görüş ve taleplerinin daha büyük bir bölümünün hayata geçirilmesi için gereken yapmak, hepimizin ortak görevidir.

Salih KILIÇ

Genel Eğitim Sekreteri

Asgari Ücret

Türkiye’de milyonlarca sendikasıız işçi, asgari ücret almaktadır. **Asgari Ücret** konusundaki eğitim broşürümüzde de anlatıldığı gibi, yürlükteki asgari ücret, bir işçi ailesinin insanca yaşaması için yeterli değildir. Asgari ücretin artırılması, asgari ücretin üstünde ücret alan işçiler açısından da önemlidir.

Asgari ücret yükseldikçe, işverenlerin işyerlerini sendikasılaştırarak asgari ücretle çalışacak işçi çalıştırma eğilimleri azalır. Yüksek asgari ücret, daha yüksek ücret alanların iş güvencesini artırır.

Sendikalı işçilerin asgari ücretin yükseltilmesi konusunda verdikleri mücadele, asgari ücretle çalışan işçilerin sendikalaşmasına veya en azından sendikalı işçilerin mücadelesine katkıda bulunmasına yardımcı olur. Sendikalı işçilerin her alandaki mücadelesinde de bu destek son derece önemlidir.

İşverenler, "Asgari ücret toplu iş sözleşmesi uygulanan işçilere ve işyerlerine uygulanmamalıdır," (TİSK, **Çalışma Hayatımız '91**, s.72) demektedir. TÜRK-İŞ bu anlayışa kesinlikle karşı çıkmaktadır. TÜRK-İŞ, işverenlerin, asgari ücretin hesaplanmasında yan ödemelerin de gözönüne alınması isteğine de karşıdır.

1995 yılında toplanan 17. Genel Kurulumuzda oybirliğiyle alınan karar şöyledir:

"53- Asgari ücret, iki çocuklu bir ailenin insanca yaşamasına yeterli düzeyde olmalı ve altı ayda bir enflasyona ve ekonomik büyümeye endeksli olarak artırılmalıdır. Asgari ücret tespit komisyonu demokratik bir yapıya kavuşturulmalıdır."

Günümüzde aylık gelirimizin bir bölümü özel indirimdir; diğer bir deyişle, bu kesimden gelir vergisi kesilmektedir. Bakanlar Kurulu, özel indirim tutarını asgari ücret düzeyine çıkararak, asgari ücret düzeyi kadar ücret gelirinden gelir vergisi kesilmesini engelleyebilir. Çıkarılan bir yasayla bu konuda Bakanlar Kurulu'na yetki verilmiştir. Ancak birbiri ardı sıra gelen hükümetler bu yetkilerini kullanmamıştır. 1995 yılında toplanan genel kurulumuzda alınan kararlardan biri de bu konudur: "45. Asgari ücret miktarı kadar gelirden vergi kesilmemelidir."

Demokratikleşme

Günümüzde ülkemizin temel sorunlarının çözümü demokratikleşmeden geçmektedir. 12 Eylül döneminin Anayasası ve mevzuatı günümüzde de yürürlüktedir. Ulusötesi sermayenin zayıflatmaya ve parçalamaya çalıştığı ulusal devletleri güçlendirmenin yolu, demokratikleşmeden geçmektedir. TÜRK-İŞ, bu sorunu sürekli olarak gündemde tutmuştur ve tutmaktadır. TÜRK-İŞ'in 1995 yılı Aralık ayında yapılan genel kurulunda bu konu çok geniş bir yer tutmuştur. Başkanlar Kurulu'nun 15 Ağustos 1996

günlü toplantısında da bu konu aşağıdaki biçimde ele alınmıştır:

"Ülkemizde temel sorunların çözümü demokratikleşmeden geçmektedir. 12 Eylül Anayasası ve diğer mevzuatı TÜRK-İŞ'in ve halkımızın talepleri doğrultusunda ve siyasi partilerin vaadlerine rağmen yıllardır hala demokratikleştirilmemiştir. Olağanüstü hal uygulamasına yol açan sorunlar bir an önce sona erdirilerek tüm ülkemizde huzur ve güvenlik sağlanmalıdır. Olağanüstü hal kaldırılırken, İl İdaresi Yasası ve Terörle Mücadele Yasası'nda temel hak ve özgürlükleri daha da sınırlandıracak ve meşru ve demokratik eylemleri suç sayacak değişiklikler yapılmamalıdır. Başta 12 Eylül Anayasası olmak üzere tüm yasalarda ve uygulamada gerekli demokratikleşme sağlanmalı, çalışma mevzuatımız Türkiye tarafından onaylanmış ILO Sözleşmeleri ile uyumlu hale getirilmelidir. Özellikle sendikaların ve sendikacıların siyaset yasağı konusundaki yasak ve kısıtlamalar öncelikle kaldırılmalıdır."

Başkanlar Kurulu'nun 10 Mart 1997 günlü toplantısında ise demokrasi konusu aşağıdaki biçimde ele alındı:

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, parlamenter demokratik düzenin ve demokratikleşmenin savunulmasını temel görev kabul eder ve parlamenter düzeni ortadan

kaldırmaya ortam hazırlayan davranışlara da karşı çıkarken, dış tehditlere ve bölücü teröre karşı büyük fedakarlıklarla ülkemizi savunan ve görev ve yetkileri Anayasamızda belirlenmiş Türk Silahlı Kuvvetleri'ni yıpratmaya yönelik darbe tartışmalarına da karşı çıkmakta ve anayasal bir kurum olan Milli Güvenlik Kurulu'nun oybirliğiyle aldığı, Devletimizin temel niteliklerini savunmayı amaçlayan ve demokratikleşme ile çelişmeyen önerilerin uygulanmasını talep etmektedir. Darbe tahrikçiliğinden de özenle kaçınılmalıdır.

"Başkanlar Kurulumuz, toplumumuzda aynı görüş ve duyguları paylaşan kuruluşlarla bu temelde işbirliği ve güçbirliği yapılmasının gereğine inanmaktadır."

Eve-İş-Verme

Son yıllarda ülkemizde hızla yaygınlaştırılan bir uygulama, "eve-iş-verme"dir. Bazı işverenler özellikle tekstil işkolunda evlere makina dağıtmakta veya satmakta, ardından da hammaddeyi sağlayarak belirli modellerde mal üretirmektedir. Çalışan kişilere parça başı sisteme göre ücret ödenmektedir. Yürürlükteki mevzuatımıza göre, bu insanlar hizmet akdi ile çalışan işçi değildir. Bu kişiler bu nedenle işçiyi koruyucu mevzuatın tümüyle kapsamı dışındadır. Türkiye'nin onayladığı 26 sayılı ILO Sözleşmesine göre evlerde bu biçimde çalışanlar için de asgari ücret saptanması gerekirken, bu yola, TÜRK-İŞ'in tüm baş-

vurularına rağmen gidilmemiştir. Evlerde bu biçimde çalışanlar, fazla mesai ücreti, yıllık ücretli izin, hafta tatili ücreti, sosyal güvenlik, sendikalaşma, toplu pazarlık, grev ve benzeri alanlarda hiçbir haktan yararlanamamaktadır. İşverenlerin böylesine ucuz bir işgücü kaynağından yararlanabildiği durumlarda ise fabrikalardaki işçilerin insanca yaşama ve çalışma koşullarına kavuşmaları olanaklı değildir. Ayrıca, iş kazası ve meslek hastalığı durumunda bu sistemde çalışan kişilerin hiçbir hakkı da bulunmamaktadır.

TÜRK-İŞ bu konuya ilişkin önerisini, 1995 yılındaki Genel Kurulda aşağıdaki biçimde özetlemiştir:

"88- Eve-iş-verme sistemi içinde çalışanlar da "işçi" sayılmalı ve işçiyi koruyucu mevzuatın kapsamı içine alınmalıdır.

"104- Eve-iş-verme sistemi içinde çalışanlar da sendikalara üye olabilmeli ve işkolunda bağitlanmış olan toplu iş sözleşmelerinin hükümleri bu kişiler için de geçerli olmalıdır."

Güneydoğu Sorunu

Emperyalist güçler, emperyalizme karşı dünyanın ilk başarılı Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın hala hazmedememiştir. Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının merkezindeki ve dünyanın en zengin enerji kaynaklarının ortasındaki Türkiye Cumhuriyeti'nin, büyük imkansızlıklar aşılarak kurul-

masını ve bağımsızlık çizgisinde gelişmesini bir türlü kabullenemeyen dış güçler, 1920 yılında Osmanlı Devleti'ne imzalattıkları Sevr Antlaşmasını hortlatma çabası içindedir. Bunun araçlarından biri de, dünyanın en büyük uyuşturucu kaçakçısı şebekelerinden biri durumundaki bir ayrılıkçı terör örgütünün emperyalistlerce yaratılması ve güçlendirilmesidir. Bugün askeri açıdan büyük darbeler yemiş olan bu uyuşturucu kaçakçısı terör örgütü, değişen uluslararası politikaya bağlı olarak, yokolma sürecindedir. TÜRK-İŞ'in bu konudaki çizgisi de son derece nettir. TÜRK-İŞ ve işçi sınıfımız, Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısının bütünlüğünün ve bağımsızlığının temel savunucusu ve güvencesidir. İşçi hakları ve sendikal hak ve özgürlükler, ancak laik ve demokratik ulusal devletin güçlü olmasıyla korunabilir ve geliştirilebilir. Ancak bu niteliklere sahip olan güçlü bir ulusal devlet, sosyal devlet ve hukuk devleti niteliklerine sahip olabilir.

TÜRK-İŞ, 1992 yılı Aralık ayında yapılan Genel Kurulunun hemen ardından bir "Güneydoğu Raporu" hazırladı ve ilk Başkanlar Kurulu toplantısını 14 Şubat 1993 tarihinde Diyarbakır'da yaptı. Başkanlar Kurulu'nun bu toplantısında alınan karar, TÜRK-İŞ'in daha sonraki yıllardaki çizgisinin temel dayanaklarını gösteriyordu. Başkanlar Kurulu'nda alınan karar uyarınca oluşturulan bir heyet Güneydoğu Anadolu'da bir inceleme gezisi yaptı. Bu in-

celeme gezisindeki gözlemler bir rapor haline getirildi ve kamuoyuna açıklandı.

1995 yılı Aralık ayında toplanan 17. Genel Kurulumuzda oybirliğiyle alınan aşağıdaki kararlar, bu konulardaki görüşleri çeşitli boyutlarıyla ele almaktaydı:

"3- Türkiye Cumhuriyeti'nin Misak-ı Milli sınırları içindeki bütünlüğü ve bağımsızlığı özenle korunmalı, uluslararası tekelci sermayenin sözcüsü ve beyni IMF'nin ve Dünya Bankası'nın ülkemizin bağımsızlığını zedeleyici tavırlarına karşı çıkılmalıdır.

"4- Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısı korunmalıdır. Irkçılığın her türü lanetlenmeli, insanlığın evrensel kültür mirasına sahip çıkılırken ve ulusal kültürümüz geliştirilirken, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde kültürel bütünlüğün geliştirilmesine, ülkemizin kültür zenginliğinin ve yerel özelliklerin korunmasına ve geliştirilmesine çaba gösterilmelidir.

"5- TÜRK-İŞ, ifade edilen amacı ne olursa olsun, her türlü diktatörlüğe, darbelere, silahlı eylemlere ve teröre, hukukdışı baskılara, zor ve şiddet kullanarak görüşleri kabul ettirme ve iktidara gelme çabalarına karşıdır. TÜRK-İŞ, toplumsal ve siyasal taleplerin demokratik kanallardan büyük ölçüde gündeme getirilebildiği Türkiye'de, silahlı eylemlere ve teröre başvurulmasına karşı çıkmakta ve herkesi, ülkemizin de-

mokratikleştirilmesi ve çalışanların sorunlarının çözülmesi mücadelesine katkıda bulunmaya ve mücadelelerini meşru ve demokratik platformda sürdürmeye davet etmektedir.

"6- Demokrasinin temeli örgütlü toplumdur. Şiddetle dayanmamak, şiddeti savunmamak ve demokrasiyi ortadan kaldırmaya çalışmamak koşuluyla, her görüş ve düşünce serbestçe örgütlenebilmelidir. Toplumsal barışın ve huzurun ana dayanağı olan inanç, ibadet, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü özgürce kullanılabilmelidir.

"7- TÜRK-İŞ, kimseye potansiyel suçlu gözüyle bakılmamasını, herkesin Anayasa'da, onaylanmış uluslararası sözleşmelerde ve yasalarda yer alan temel hak ve özgürlüklerini eşit biçimde ve özgürce kullanabilmesini, güvenlik güçlerinin halkımıza hukuk devleti anlayışı içinde eşit, hoşgörölü ve saygılı davranmasını istemektedir.

"8- TÜRK-İŞ, faili meçhul cinayetlerin önlenmesini, bunların faillerinin bulunmasını, insan haklarına saygılı hukuk devleti anlayışının tüm soruşturma ve kovuşturmalarda hakim kılınmasını, bir insanlık suçu olan işkencenin kesinlikle önlenmesini, işkencecilerin caydırıcı bir biçimde cezalandırılmalarını talep etmektedir. TÜRK-İŞ, terör olaylarında devletin resmi

güçleri dışında hiçbir gücün kullanılmamasını talep etmektedir.

"9- Türkiye Cumhuriyeti Devletinin tüm kurumları hukuk devleti anlayışıyla hareket etmelidir.

"10- Demokratikleşmenin bir unsuru olarak, yerel yönetimlerin ve yerel meclislerin yetkileri artırılmalıdır. Köyde, işyerinde ve mahallede etkin bir yönetime katılma gerçekleştirilmelidir."

Başkanlar Kurulu'nun birçok toplantısında, özelleştirmenin özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde yarattığı tahribata özel olarak değinildi. Örneğin, 4 Nisan 1996 günlü toplantıda alınan karar şöyleydi: "Özelleştirmenin özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki tahribatı son derece fazladır."

21 Aralık 1996 günü İstanbul'da düzenlenen "Türkiye Sahip Çık" Yönetici ve Temsilciler Toplantısı Sonuç Bildirgesinde de bu konuya aynı anlayışla aşağıdaki biçimde değinildi:

"Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri, Güneydoğu Anadolu'da akan kandır. TÜRK-İŞ, Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısını tartışmasız ve tavizsiz bir biçimde savunur ve terör eylemlerini lanetlerken, faili meçhul cinayetlerin durdurulmasını, bunların faillerinin bulunmasını ve cezalandırılmasını, güvenlik sorunlarının çözümünde yalnızca Devletimizin

resmi güçlerinin kullanılmasını ve teröre karışmayan halkımıza şefkatle davranılmasını istemektedir. İnsan hakları ihlalleri sona erdirilmeli, işkenceciler cezalandırılmalıdır."

İş Güvencesi

Günümüzde işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en önemli talebi, iş güvencesinin sağlanmasıdır. Bu konu, **İş Güvencesi** konulu eğitim kitapçığımızda ayrıntılı olarak ele alınmaktadır. İş güvencesi, geçerli bir neden olmadan işten çıkarılmamak, işverenin işten çıkarmasının geçerli bir nedene dayanıp dayanmadığını saptayabilmek için yargı yoluna başvurabilmek, yargı kararıyla işyerine geri dönebilmektir. Bu konuda en önemli dayanağımız, Türkiye'nin onaylamış olduğu 158 sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) Sözleşmesidir.

TÜRK-İŞ bu konuyu yıllardır vurgulamaktadır. 1995 yılındaki Genel Kurulumuzda bu konudaki talebimiz şöyle ifade edilmişti:

"63- Ücretli doğum izni artırılmalıdır. Analık haliyle bağlantılı olarak haksız işten çıkarmalara son verecek ve iş güvencesi sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır."

"TÜRK-İŞ, sendikal hak ihlallerinde yargı sürecini hızlandırmaya çalışmalı, 158 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesinin gerisinde kalmayacak bi-

çimde iş güvencesi sağlayacak bir yasanın en kısa sürede çıkarılması için gereken çabayı göstermelidir."

Başkanlar Kurulumuz hemen hemen her toplantısında bu konuya değinmiştir. Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanına ve Sayın Başbakanlara sunulan talepler arasında en ön sıralarda iş güvencesinin sağlanması yer almaktadır. Örneğin, Başkanlar Kurulunun 11 Eylül 1997 günlü toplantısı sonrasında yayınlanan bildiride bu talep şöyle ifade edilmiştir:

"Hükümet, öncelikle, onaylanmış 158 sayılı ILO Sözleşmesi'ne, vaadlerine ve taahhüdlerine uygun biçimde iş güvencesi sağlamalıdır."

İşçi - Memur Ayrımı

Türkiye'nin en büyük çarpıklıklarından biri, 1475 sayılı İş Yasası kapsamında hizmet akdi ile işçi statüsünde çalışması gereken yüzbinlerce kişinin, 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'na bağlı memur veya 399 sayılı kanun hükmünde kararnameye bağlı sözleşmeli personel olarak çalıştırılmasıdır. TÜRK-İŞ'in 1995 yılındaki Genel Kurulunda bu konu aşağıdaki biçimde ele alınmıştı:

"55- İşçi-memur ayrımı, Devletin ihtiyaçları, evrensel ilkeler ve günümüzdeki çalışma şartları gözönünde bulundurularak, demokratik danışma ve karar me-

kanizmaları içinde, netleştirilmeli; işçi ücretleri ile memur aylıkları, insanca yaşamaya yetecek düzeye çıkarılmalıdır."

Başkanlar Kurulumuz, 31 Temmuz 1998 günlü toplantısında bu konuyu aşağıdaki biçimde daha da açıklığa kavuşturdu:

"Başkanlar Kurulumuz, işçi-memur ayrımı konusundaki kargaşaya son verilmesini, uluslararası uygulamalara, Anayasaya, 1897 sayılı Yasa'ya, 28 Kasım 1976 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan Komisyon Raporu'na ve işin verimli olarak sürdürülmesinin temel ilkelerine aykırı bir biçimde memur ve sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilen kişilerin, "işçi" statüsüne geçirilmesini talep etmektedir."

İşsizlik Sigortası

İşsizlik sigortası talebi 1946 yılından beri sendikaların gündemindedir. TÜRK-İŞ'in 6 Eylül 1952 günü İzmir'de toplanan Birinci Genel Kuruluna sunulan Çalışma Raporu'nda temel taleplerden biri, işsizlik sigortasının kurulmasıydı. İşsizlik sigortası, iş güvencesiyle birlikte uygulamaya sokulduğunda, özellikle günümüzde son derece önemli bir görev yerine getirecektir.

TÜRK-İŞ'in 1995 yılındaki 17. Genel Kurulunda bu konu şöyle ele alınmıştı:

"59- İşsizlik sigortası uygulanmalı ve işsizlik sigor-

tasının sona ermesi durumunda devlet sosyal yardım yapmalıdır."

İşsizlik sigortası konusu Başkanlar Kurulumuzun çeşitli kararlarında yer aldı. Örneğin, 2 Aralık 1997 günlü Başkanlar Kurulu bildirisinde şöyle ele alınıyordu:

"İşsizlik Sigortası Kanun Tasarısı, iş güvencesi sağlanarak ve TÜRK-İŞ'in önerileri doğrultusunda gerekli değişiklikler yapılarak, en kısa sürede yasalaşmalı, işsizlik sigortası fonu yönetiminde işçilerin ve işverenlerin temsilcileri de etkin bir biçimde yer almalı; özerk ve demokratik bir yönetim kurulmalıdır."

Kaçak İşçilik

Türkiye'de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin karşı karşıya bulunduğu en önemli sorunlardan biri, sayıları 4,5 milyona ulaşan yerli ve yabancı kaçak işçilerdir. Kaçak işçilik, sendikal örgütlenmenin önündeki en önemli engellerden biridir. Ayrıca, kamu açıklarının kapatılması için gerekli olan vergi gelirleri ve SSK'nın açığının kapanması için gerekli olan kaynaklar, kaçak işçiliğin önlenmesiyle sağlanabilir.

TÜRK-İŞ'in 1995 yılındaki Genel Kurulunda bu konudaki taleplerimiz şöyle ifade ediliyordu:

"72- Yabancıların ülkemizde kaçak olarak çalışmaları önlenmelidir. Kaçak işçi çalıştırmanın, bordroda düşük ücret ve kısa çalışma süresi göstermenin ce-

zası artırılmalıdır. Kaçak işçilik, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, SSK ve Maliye Bakanlığı'nın sendikalarla birlikte yapacakları çalışmayla, önlenmelidir."

Başkanlar Kurulumuz 31 Ağustos 1996 günlü toplantısında bu konuda bir kampanya başlatma kararı da aldı. İlgili karar şöyleydi:

"Başkanlar Kurulumuz, TÜRK-İŞ tarafından ve Sendikalarımızla yakın bir işbirliği içinde "Kaçak İşçiliğe Son" ve "Sigortasız Çalışmaya Hayır" kampanyası başlatılmasını kararlaştırmıştır."

Kamu Çalışanlarının Hakları

Ülkemizde işçi sınıfının önemli bir bölümü "memur" ve "sözleşmeli personel" statülerinde istihdam edilmektedir. Statüler farklı olmakla birlikte, temel sorunlar ve bu sorunların çözüm yolları benzerdir ve birçok alanda aynıdır. Memurların ve sözleşmeli personelin büyük bir bölümünün, iş güvencesini yitirmeden, işçi statüsüne geçirilmesi en doğru uygulama olmakla birlikte, bugün işçi sınıfının bu kesimlerinin onaylanmış ILO Sözleşmeleri uyarınca sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev haklarından yararlanmaları TÜRK-İŞ'in her zaman sahip çıktığı haklı bir taleptir. Bu konu TÜRK-İŞ'in 1995 yılındaki Genel Kurulunda şöyle ele alınmıştı:

"85- Kamu çalışanlarının Türkiye tarafından onay-

lanmış Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmelerinde yer alan sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev haklarını kullanmalarının önündeki idari ve hukuksal engeller kaldırılmalıdır...

"86- Tüm ücretli çalışanlar aynı hak ve özgürlüklere sahip olmalıdır. İşçi sınıfının ayrılmaz bir parçasını oluşturan memur ve sözleşmeli personel statülerindeki kamu çalışanları da diğer işçilerle birlikte örgütlenebilmelidir. Sözleşmeli personel uygulamasına son verilmelidir. İşçi statüsünde çalışanların memur ve sözleşmeli personel statüsüne geçirilmesi uygulamasına son verilmelidir.

"87- İşçi ve memur statülerinde istihdam edilen ve aynı işi yapan kamu ücretli çalışanları arasında ücret ve diğer hak ve özgürlükler konusundaki farklar, işyerlerinde huzursuzluk yarattığı gibi, Türkiye tarafından onaylanmış 111 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi'ni de ihlal etmektedir. Bu ayrımcılık, en gelişkin haklar diğer statülerde istihdam edilenlere yaygınlaştırılmak yoluyla, sona erdirilmelidir.

Özelleştirme

Ülkemizde yalnızca işçi sınıfımızın değil, fakat tüm çalışanların ve tüm halkımızın önde gelen sorunlarından biri, özelleştirme mantığı ve uygulamalarıdır.

Özelleştirmeye, yalnızca yağma ve talan ve işçi kıyımı

nedeniyle mi karşı çıkıyoruz? Diğer bir deyişle, kamu kurum ve kuruluşları, sermayeye ve hatta mafyaya yağmalatılmasa ve bu kuruluşlardaki işçiler işten çıkarılmayarak başka kuruluşlara aktarılsa veya işyerinde çalışmaya devam etse, özelleştirmeye karşı çıkmayacak mıyız?

Özelleştirmeye karşı çıkışı, yağma ve talanla veya işçi kıyımıyla sınırlı tutmak doğru değildir.

Özelleştirmenin amacı sosyal devletin yok edilmesidir. Türkiye'nin sosyal devlet pratiği Avrupa ülkelerinden farklıdır. Özelleştirmede Türkiye'deki amaç da, ülkemizdeki biçimiyle sosyal devletin yok edilmesidir. Sosyal devletin unsurları arasında ise, devletin ürettiği güvenilir et, süt, yem, ayakkabı, kumaş ve benzeri temel tüketim malları da vardır. Bu nedenle, SEK'in arazisi piyasa rayicinden satılsa ve SEK işçileri işten çıkarılmasa bile, SEK'in satılmasına karşı çıkmak zorundayız.

Özelleştirmenin bir diğer amacı, kırsal kesimdeki küçük üreticiliğin tasfiyesidir. SEK, Yem San., EBK, Tekel, TZDK, TİGEM, TÜGSAŞ gibi kuruluşların özelleştirilmesi, sermayenin denetimindeki bu yoksullaşma ve kentlere göç sürecini hızlandıracaktır.

Eğitimin ve sağlığın özelleştirilmesi ise topluma telafisi mümkün olmayacak zararlar getirecektir. Öğretmenin karşısında duran öğrenciyi, hekimin karşısına gelen hastayı "müşteri" olarak görmesi insanlık ayıbıdır. Eğitimin in-

sanlığın gelişimi için değil de, sermayedarların gereksinimlerine göre belirlenmesi, gericiliktir. Koruyucu hekimliği tümüyle dışlayan özel sağlık sistemleri, telafisi mümkün olmayan zararlar verir.

SSK'nın özelleştirilmesi ve Şili'dekine benzer bir emeklilik sisteminin getirilmesi, insanları yaşlılıklarında sefaletle itecektir.

Enerji, telefon, petrol rafinerileri, petrol dağıtımı gibi alanların özelleştirilmesi, ülkemizin ekonomisini ve savunmasını büyük tehlikelerle ve tehditlerle karşı karşıya bırakacaktır.

Milli parkların, ormanların, fidanlıkların özelleştirilmesi, doğal zenginliklerimizin yok edilmesine neden olacaktır.

Limanların, hava taşımacılığının ve havaalanlarında yer hizmetlerinin özelleştirilmesi, kaçakçılığın daha da artmasına yol açacaktır.

Özelleştirme, yalnızca ucuza satılan ve işten çıkarılan işçiler nedeniyle zararlı değildir. Özelleştirmenin amacı, sosyal devleti yok etmek ve ulusötesi sermaye karşısında tek direnme aracımız olan demokratik ulusal devletleri zayıflatmaktır. Özelleştirmeye karşı çıkışımız bu kapsamda olmalıdır.

Burada ortaya çıkan temel bir soru, Devletin görevlerinin neler olduğudur. Bugün özelleştirme, taşeronlaştırma, devletin ekonomiye denetleyici ve yönlendirici olarak

müdahalesi, kaçak işçilik gibi konular ele alındığında ortaya çıkan farklı görüşlerin temelinde bu soruya verilen yanıtların farklılığı yatmaktadır.

Eğer, 1982 Anayasası'nın 2. Maddesinde yer alan ifadeyi ciddiye alıp, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir sosyal hukuk devleti olduğunu ve olması gerektiğini savunuyorsanız, devletin görevlerini çok geniş tutmak gerekir. Devlet, sosyal devlet anlayışı çerçevesinde, "kerim devlet," "baba devlet" olmak zorundadır. Devlet, vatandaşından birçok alanda özveri isterken, beşikten mezara kadar vatandaşını güvence altına almalı, piyasaya vatandaşlar lehine müdahalelerde bulunmalı, doğrudan yatırımlar yapmalı, vatandaşları üç-beş tekelin hakimiyeti altına almaya yönelik girişimlere engel olmalıdır. Bunun için de ulusal, güçlü ve demokratik bir yapıya sahip olmalıdır.

Ancak buna karşılık 1980'li ve 1990'lı yıllarda yaygınlaşan tam tersi bir anlayış vardır. Bu anlayışta devletin görevleri çok sınırlıdır, devletin küçültülmesi gerekir, "devlet baba değildir, işsizine iş bulmak gibi bir yükümlülüğü ve görevi yoktur."

Uluslararası tekelleşen sermaye ve ulusötesi şirketler de, karşılarında zayıf devletler görmek istemektedir. Bu nedenle, bölgesel saflaşmalar ve çatışmalar körüklenmekte, ulusal devletler parçalanmaya ve zayıflatılmaya çalışılmaktadır. OECD içinde tartışılan ve son aylarda kamu-

oyunun gündemine gelen Çok Taraflı Yatırım Anlaşması da, ulusötesi sermayenin ulusal devletleri daha da zayıflatma çabasının bir aracıdır. Ulusal devletleri zayıflatmanın, sosyal devleti yok etmenin ve ulusötesi sermayenin hakimiyetini pekiştirmenin en önemli aracı ise, özelleştirme-
medir.

Bu anlayış değişikliğini ülkemizde de görmek olanaklıdır.

Başbakanlık Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanarak 21 Ekim 1994 tarihinde yayınlanan "Türkiye'de Özelleştirme" raporunun başında, "Özelleştirmenin Felsefesi" bölümünde şöyle deniliyordu:

"Özelleştirmenin ana felsefesi, devletin, asli görevleri olan ve özel sektör tarafından yüklenilemeyecek savunma, sağlık, eğitim ve altyapı yatırımlarına yönelmesi; ekonominin ise, pazar mekanizmaları tarafından yönlendirilmesidir."

Bu ifade, Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 2 Şubat 1995 ve 3 Ağustos 1995 tarihlerinde yayınlanan "Türkiye'de Özelleştirme" raporunda da aynen yer aldı. Ancak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 9.2.1998 tarihli raporunda ise, devletin görevleri konusunda köklü bir değişiklik yapılarak, bu bölüm şöyle oldu:

"Özelleştirmenin ana felsefesi, devletin, asli görevleri olan adalet ve güvenliğin sağlanması yolundaki

harcamalar ile özel sektör tarafından yüklenilemeyecek altyapı yatırımlarına yönelmesi, ekonominin ise pazar mekanizmaları tarafından yönlendirilmesidir."

Hükümetlerin programlarında da aynı anlayışı görmek mümkündür. Örneğin, bu konu son yıllarda bir hükümet programında aşağıdaki biçimde yer almıştır:

"Devletin ekonomide ticari ve üretici faaliyetleri yerine asli fonksiyonları olan adalet, güvenlik ve altyapı hizmetlerini etkili bir şekilde yerine getirmesi ve bu sektörlerle ilgili yatırımlara zaman ve kaynak sağlaması amacıyla özelleştirme faaliyetlerine hızla devam edilecektir."

Ülkemizde işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi demokratik ulusal devletin güçlü olmasından yanadır; onun için de sosyal devleti ve güçlü bir kamu kesimini savunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği, bu anlayışa sahip çıkılmasına bağlıdır. Sosyal devleti yokedecek özelleştirme uygulamaları, aynı zamanda ulusal devleti de zayıflatmakta ve ulusötesi sermayenin günümüzdeki politikalarına alet olmaktadır.

Özelleştirme yalnızca KİT'lerin satışı değildir. Özelleştirme, insana, devletin görevlerine, insanla devlet ilişkilerine ayrı bir bakış açısıdır.

Kamuya ilişkin işlerin kamu kesiminin olanaklarıyla

değil de, müteahhit ve taşeron eliyle yaptırılması özelleştirmedir.

Kamu kesimine kaynak aktarmayarak bu kuruluşları özel bankalardan yüksek faizlerle borç almak zorunda bırakmak; buna karşılık kamu bankalarının kaynaklarını özel sektöre batık kredi olarak vermek, özelleştirmedir.

Devletin piyasaya düzenleyici olarak müdahale etmesi, piyasa kuralları adı altında tekelleri işletmelerin piyasada hakimiyetinin kurulmasına olanak tanımak, özelleştirmedir.

İşçilerin, memurların, emeklilerin, işsizlerin, küçük esnaf ve sanatkarın ve küçük üretici köylülerin kullandığı temel tüketim mallarına devletin destek vermesine ve bu malları ucuza satmasına son verilmesi, özelleştirmedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının, vatandaşa hizmeti değil de, kar etmeyi ana hedef kabul etmeye başlaması, kamuya ait işletmelerin işletme hakkının özel sektöre devredilmesi, özelleştirmedir.

Sosyal Sigortalar Kurumu'nu kasıtlı olarak batırdıktan sonra, özel sigortacılığın teşvik edilmesi, özelleştirmedir.

Devlet hastanelerine ve sağlık ocaklarına, SSK hastanelerine yeterli kaynak aktarmayarak, özel sağlık kuruluşlarının teşvik edilmesi, özelleştirmedir.

Devletin eğitim harcamalarının kısılması, herkesin sa-

hip olduğu para kadar eğitim görebilmesi de özelleştirme-
dir.

Devletin işçiyi koruyucu mevzuatı uygulamaktan ka-
çınması, kaçak işçiliğin yaygınlaşması da özelleştirmedir.

1995 yılı Aralık ayında toplanan Genel Kurulumuzda
özelleştirme konusu kapsamlı bir biçimde ele alındı. Oy-
birliğiyle alınan aşağıdaki kararlarla, özelleştirme uygula-
malarının her türüne karşı açık bir biçimde karşı çıkıldı:

"25- Türkiye'nin gelişmesi ve güçlenmesi ve halkı-
mızın sorunlarının çözümü, kendi çıkarlarına herşeyin
üstünde öncelik tanıyan işverenlerin denetimindeki
piyasa kurallarına bırakılmamalıdır.

"26- Devlet, ülke kalkınmasını demokratik planla-
ma yoluyla yönlendirmelidir. Devlet, ülkenin ve halkın
çıkarlarını gözönüne alarak, piyasaya aktif bir biçimde
müdahale etmeli ve piyasayı yerli ve yabancı tekerci
işletmelerin hakimiyetine bırakmamalıdır. Devlet, bü-
yük işletmelerin kendi aralarında çeşitli biçimlerde
anlaşarak piyasayı denetimleri altına alma girişimleri-
ni önlemelidir.

"27- Devlet, sosyal adaletin sağlanması doğrultu-
sunda fiyatlara ve üretilen mal ve sunulan hizmetlerin
kalitesine gerekli müdahalelerde bulunmalıdır.

"28- Fabrikalar, bankalar, büyük ticarethaneler, bü-
yük araziler ve çok miktardaki gayrimenkul üzerinde-

ki bireysel tasarruf hakkı, ülkenin ve halkın çıkarları gerektirdiğinde, demokratik bir biçimde denetlenmeli ve ülkenin ve halkın çıkarları doğrultusunda yönlendirilmelidir. Devlet, aşırı kar peşinde koşanları denetim altına almalıdır.

"34- Çeşitli dönemlerde iktidardaki siyasal partilerin çıkarları doğrultusunda yönetilen, birer arpa olarak kullanılan ve sermayeyi desteklemek amacıyla kurulup işletilen kamu kurum ve kuruluşları, özerk ve demokratik bir yapıya kavuşturularak, halkımıza hizmet eder hale getirilmelidir. KİT'lerin yönetimi demokratik ve özerk bir yapıya kavuşturulmalı ve çalışanların Yönetim Kurulu üyeliği dahil, yönetime etkin şekilde katılımı sağlanmalıdır.

"35- KİT'lere yeni kaynaklar aktarılarak, bu işletmelerin gelişkin teknoloji, verimli ve etken kuruluşlar haline gelmeleri sağlanmalıdır.

"36- Ulusal savunma ile doğrudan ilgili sanayiler kamunun mülkiyetinde ve demokratik yönetiminde bulunmalıdır.

"37- Ülkemizin önemli doğal kaynakları, çalışanların etkin yönetime katılımıyla, kamu kurum ve kuruluşları tarafından işletilmelidir. Kıyılar kamu mülkiyetinde olmalı ve ormanlar kamu mülkiyetinde kalmalıdır.

"38- Enerji, bir kamu hizmeti olarak devletçe üretilmeli ve devletçe dağıtılmalıdır. Kamu işletmeleri eliyle çağdaş teknoloji deniz ve demiryolu ulaştırmacılığı geliştirilmelidir. Kamu hizmeti niteliğindeki posta ve telefon hizmetleri kamu kurum ve kuruluşları tarafından yerine getirilmelidir.

"39- Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve siyasal bağımsızlığının ana dayanaklarından olan kamu iktisadi teşebbüsleri, özelleştirme adı altında değerlerinin çok altında fiyatlarla yerli ve yabancı kişi ve kuruluşlara yağmalatılmamalı, sendikasıylaştırmanın ve işçileri köleleştirmenin bir aracı olan özelleştirme durdurulmalıdır. Yanlış siyasi kararlar nedeniyle veya sermayeyi desteklemek amacıyla uygun olmayan yerlerde ve geri teknolojiyle kurulan ve yeni teknoloji kullanılmasını sağlayacak yatırımlarla rasyonel hale getirilmesi olanaklı olmadığı, demokratik yapılı bir ekonomik ve sosyal konseyde görüşölüp karara bağlanarak tespit edilecek kamu işletmeleri, bir süreç içinde elden çıkarılmalı veya tasfiye edilmelidir. Bu işyerlerindeki işçiler başka kamu işyerlerine yerleştirilmelidir. Bu kararda yalnızca sözkonusu işletmenin karı veya zararı değil, bu işletmenin ülke ekonomisine, yöre ekonomisine ve toplumsal hayata doğrudan ve dolaylı olumlu etkileri de gözönünde bulundurulmalıdır.

"40- çay ve tütün gibi küçük üreticilik için önemli alanlarda kamu tekeli yeniden kurulmalıdır.

"42- Kamu kurum ve kuruluşları özel sektöre fason üretim yaptıırma uygulamasını asgariye indirmelidir. Kamu kurum ve kuruluşları ellerindeki makine ve teçhizatı geliştirerek ve etkili bir biçimde kullanarak, emanet işleri artırmalıdır."

Başkanlar Kurulumuz, 4 Nisan 1996 günlü toplantısında aşağıdaki kararı aldı:

"Hükümet hızlı bir özelleştirme programı başlatacaktır. Ekonomimizin temel dayanakları olan KİT'ler, değerlerinin çok altına fiyatlarla belirli kesimlere yağmalatılmaktadır. İşsizlik artmaktadır. Özelleştirmenin özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki tahribatı son derece fazladır. TÜRK-İŞ, özelleştirme, KİT'lerin satışı, taşeronlaşma, devletin piyasaya müdahalesi, piyasanın halkın çıkarları doğrultusunda yönlendirilmesi konularında, 17. Genel Kurul'da oybirliğiyle alınan kararları savunmakta ve bu çizgide mücadelesini sürdüreceğini açıklamaktadır. "

Başkanlar Kurulumuz, 19 Haziran 1996 günlü toplantısında aşağıdaki kararı aldı:

"Ülkemizin sorunlarının çözümü olarak sunulmuş olan özelleştirme, kamu mallarının belirli çevrelere

yağmalatılması biçiminde sürmekte, ülkemize büyük zarar vermektedir. "

Başkanlar Kurulumuz 3 Aralık 1996 günlü toplantısında aşağıdaki kararı aldı:

"Özelleştirme, Ülkemizin, Halkımızın ve Devletimizin varlığını ve güvenliğini tehdit eder bir boyuta ulaşmıştır. Türkiye'yi ayakta tutan kamu kurum ve kuruluşlarının ve özellikle madenler, limanlar ve enerji santralleri gibi stratejik önemdeki işletmelerin özelleştirilmesi, Türkiye'nin geleceğini tehdit altına sokmaktadır. Siyasi partilerin programlarında yer alan ve seçimler öncesinde meydanlarda da tekrarlanan vadelere rağmen, özellikle stratejik işyerleri yokedilmek istenmektedir. Memur lojmanlarının satılması ise, gerçek gelirleri yıllardır düşmekte olan memurların sorunlarını daha da artıracaktır. Halkımızın ve ülkemizin birikimleri, belirli çevrelere peşkeş çekilmek istenmektedir."

TÜRK-İŞ tarafından 21 Aralık 1996 günü İstanbul'da düzenlenen "Türkiye'ye Sahip Çık" Yönetici ve Temsilciler Toplantısı Sonuç Bildirgesinde bu konu şu şekilde ele alındı:

"Başta enerji, haberleşme, madencilik ve limanlar gibi stratejik işletmeler olmak üzere, tam bir yağma biçiminde sürdürülen, işçileri sendikasıylaştırmada ve

köleleştirmede bir araç olarak kullanılan özelleştirme durdurulmalıdır. Taşeronlaşma önlenmelidir."

Başkanlar Kurulumuzun 10 Mart 1997 günlü toplantısında özelleştirmeye aşağıdaki biçimde karşı çıktı:

"Ülkemizin, Halkımızın ve Devletimizin ayakta durmasını sağlayan kurum ve kuruluşlar yağmalatılarak bütçe açıkları küçültülmeye çalışılmaktadır. Özellikle stratejik işkollarında ulusal ekonomimizi ve savunmamızı ciddi biçimde tehlikeye sokan özelleştirme, geleceğimizi tehdit etmektedir. TÜRK-İŞ, Hükümetin izlediği özelleştirme politikasına karşıdır ve bu politikanın Ülkemiz ve Halkımız yararına değiştirilmesi için meşru ve demokratik çizgide mücadelesini sürdürecektir...

"Başkanlar Kurulumuz, Sendikalarımızın işçi hak ve özgürlüklerini korumak, Türkiye'ye sahip çıkmak için ve yağma biçiminde sürdürülen özelleştirmeye karşı gerçekleştirdikleri mücadeleyi ve eylemleri ... yürekten desteklemektedir."

Başkanlar Kurulumuz 11 Eylül 1997 günü İstanbul'da yaptığı toplantısının ardından yayınladığı bildiride özelleştirmeye aşağıdaki gerekçelerle karşı çıktı:

"Bugüne kadarki özelleştirme uygulamaları, istihdamı azaltmış, üretimde gerilemelere yol açmış, sendikasılaştırmaya ve bazı durumlarda kuruluşların ka-

patılmasına neden olmuş, kamu kurum ve kuruluşlarının yağmalanması biçiminde sürdürülmüştür. Kamu açıklarının kapatılmasına yönelik satışlara ve Türkiye ekonomisinin ve ulusal savunmamızın temel dayanaklarının elden çıkarılmasına ve Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal devlet niteliğini yerine getirmesini zorlaştıracak veya imkansız kılacak özelleştirmelere engel olunmalıdır. Anayasa Mahkemesi'nin 8 Ağustos 1997 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan kararı uyarınca 27 Kasım 1994'ten bugüne kadar yapılan ve davası sürmekte olan özelleştirme davaları iptal ile sonuçlandıkça, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın söz konusu mahkeme kararlarını uygulaması sağlanmalıdır."

Başkanlar Kurulumuz, 2 Aralık 1997 günlü toplantısında da özelleştirmeye karşı açık bir tavır aldı:

"Ülkemizin, halkımızın ve işçi sınıfımızın çıkarları aleyhindeki mülkiyet devri veya işletme hakkının devri biçimindeki özelleştirme uygulamaları ve özellikle enerji sektöründeki özelleştirme girişimleri derhal durdurulmalı; yağma, talan, işten çıkarmalar ve sendikasılaştırmaya engel olunmalı; özelleştirmelerin iptaline ilişkin mahkeme kararları geciktirilmeksizin uygulanmalı; yargı kararlarını uygulamayanlar hakkında kovuşturma açılmalıdır. Başkanlar Kurulumuz, hukuk devleti anlayışının hayata geçirilmesi için etkili müda-

halelerde bulunacaktır. Kamu işletmelerinin geleceğine, sendikalarla görüşülerek karar verilmelidir."

Başkanlar Kurulumuzun 2 Aralık 1997 günlü toplantısında, meşru haklarını kullanmak için direnen işçilerle dayanışma içinde olunacağı kararı da alınmıştı. Bu karar uyarınca, 21 Aralık 1997 günü, Yatağan'da TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu ve Ege Bölgesi Şube Başkanları Toplantısı yapılarak, ülkemizin ve halkımızın aleyhindeki özelleştirme uygulamalarına karşı meşru ve demokratik direnme hakkını kullanan maden ve enerji işçileriyle dayanışma gösterildi. Bu toplantı sonunda kabul edilen bildiride özelleştirmeye şu şekilde karşı çıkılıyordu:

"Bugüne kadarki uygulamalarla da kanıtlandığı gibi, özelleştirme, işsizliktir, sendikasılaştırmadır, fabrikaların ve maden ocaklarının kapatılmasıdır, üretimde azalmadır, kamu kurum ve kuruluşlarının uluslararası ve yerli sermayeye yağmalatılması ve peşkeş çekilmesidir, eğitim ve sağlık hizmetlerinin kötüleşmesidir, sosyal güvenliğin çökertilmesidir. TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu ve Ege Bölgesi Şube Başkanları Türkiye'nin halkımızın ve işçi sınıfımızın aleyhindeki bu gelişmelere karşı çıkmakta, bu uygulamaların derhal durdurulmasını talep etmektedir.

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu ve Ege Bölgesi Şube Başkanları, başta Yatağan-Yeniköy-Kemerköy bölge-

si enerji ve maden işçileri olmak üzere Türkiye'nin bağımsızlığının ve bütünlüğünün ve sosyal hukuk devletinin dayanağı kamu kurum ve kuruluşlarına sahip çıkan, yağma ve talana "dur" diyen tüm sendikalarımızın ve üyelerimizin haklı, meşru ve demokratik mücadelesini yürekten desteklemektedir ve desteklemeye devam edecektir. Başkanlar Kurulumuz ve Ege Bölgesi Şube Başkanları, Türkiye'ye sahip çıkma çizgisini kararlı bir biçimde sürdürerek, ülkemizin ve halkımızın çıkarları aleyhindeki özelleştirme uygulamalarının derhal durdurulmasını istemektedir.

"Başkanlar Kurulumuz ve Ege Bölgesi Şube Başkanları, ülkemizin bağımsızlığının ve bütünlüğünün dayanağı ve halkımızın alınterimin ürünü kamu kurum ve kuruluşlarının, IMF'nin ve Dünya Bankası'nın talepleri doğrultusunda uluslararası ve yerli tekeli sermayeye yağmalatma ve peşkeş çekme girişimlerini lanetlemekte ve halkımızın Türkiye'ye daha kararlı bir biçimde sahip çıkmasını istemektedir.

"Başkanlar Kurulumuz ve Ege Bölgesi Şube Başkanları, sosyal devlet anlayışına sahip çıkmakta, "devleti küçültme" adı altında sosyal devleti yoketme çabalarına karşı kararlı mücadelesini sürdürmektedir. Eğitimin, sağlık hizmetlerinin ve sosyal güvenliğin özelleştirilmesi, taşeronlaştırma, kamu kurum ve

kuruluşlarının yağmalanması ve benzeri uygulamalar, Anayasa'nın ve yasaların açık bir biçimde ihlalidir. İşçi sınıfımız ve halkımız sosyal devlet anlayışına sahip çıkmayı kararlı bir biçimde sürdürecektir.

"Başkanlar Kurulumuz ve Ege Bölgesi Şube Başkanları, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı uyarınca mahkemelerce verilen özelleştirme iptal ve yürütmeyi durdurma kararlarının derhal uygulanmasını, hukuk devleti anlayışının ve yargı kararlarının Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Hükümet tarafından ayaklar altına alınmasına izin verilmemesini istemektedir. İşçi sınıfımız ve halkımız, hukuk devletine sahip çıkmayı sürdürecektir.

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu ve Ege Bölgesi Şube Başkanları, Yatağan - Yeniköy-Kemerköy enerji ve maden işçilerinin ve Tes-İş ve Türkiye Maden-İş Sendikalarımızın haklı, meşru ve demokratik mücadelesini kutlamakta, alkışlamakta ve tüm gücüyle desteklemektedir. TÜRK-İŞ, Türkiye'ye, demokratik, laik ve sosyal hukuk devletine, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütünlüğüne ve bağımsızlığına sahip çıkılması mücadelesini, tüm halkımızın aktif katılımıyla tüm ülkemizde yaygınlaştıracaktır... Tüm sektörlerdeki özelleştirilecek işyerlerine alıcı firmaların temsilcilerinin sokulmama tavrı kararlı bir biçimde sürdürülecek ve

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu ve Şube Yöneticileri tarafından bu tür meşru mücadeleler yerinde desteklenecektir. Haklıyız, kazanacağız, vatani sattırmayacağız."

Başkanlar Kurulumuz 24 Mart 1998 günü toplanarak güncel gelişmeleri değerlendirdi. Yapılan açıklamada yine özelleştirme uygulamalarına açıkça karşı çıkıldı:

"Özelleştirme durdurulmalı; sosyal hukuk devleti korunmalı ve geliştirilmeli; yapılmış özelleştirmelerin iptaline ilişkin Anayasa Mahkemesi kararı uyarınca yerel mahkemelerce verilmiş iptal ve yürütmeyi durdurma kararları uygulanmalıdır.

"Başkanlar Kurulumuz, özelleştirme tehdidine karşı yaygın ve güçlü bir mücadele sürdüren TES-İŞ Sendikamızın kayıma götürülmesini üzüntüyle karşılamakta, ufak hesaplar nedeniyle sendikacılık hareketine büyük zarar verenleri ve onların destekçilerini kınamaktadır."

Başkanlar Kurulumuz, 31 Temmuz 1998 günü yaptığı toplantısında, Özelleştirmeye Karşı Sosyal Devleti Koruma Komisyonu oluşturdu. Kararın konuya ilişkin bölümü şöyleydi:

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, ülkemizin, halkımızın ve işçi sınıfımızın çıkarları aleyhinde işleyen, sosyal devleti yoketmeyi amaçlayan, ulusal ekonomimizin ve ulusal savunmamızın temel dayanaklarına büyük za-

rar veren, ÷lkemizin büt÷nlüğü ve bağımsızlığı açılardan büyük sakıncalar taşıyan, üretimde ve istihdamda azalmalara neden olan, kamu eğitim ve sağlık hizmetlerini ve SSK'yı çökerten, kamu mallarını uluslararası ve yerli sermayeye ve mafyaya yağmalatan, taşeronlaşmaya, kaçak işçiliğın yaygınlaşmasına ve sendikasıızlaştırmaya yol açan özelleştirme uygulamalarına karşı, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri'nin başkanlığında ve Petrol-İş, Selüloz-İş, Tes-İş, Hava-İş ve Liman-İş Sendikalarımızın Genel Başkanlarından oluşan ve TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'na karşı sorumlu bir "Özelleştirmeye Karşı Sosyal Devleti Koruma Komisyonu" kurmuştur. Bu Komisyon, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu ve Başkanlar Kurulu'nun alacağı kararlar uyarınca, KİGEM'le de işbirliği içinde, gerekli teknik çalışmayı yaptıracak, kamuoyunun bu konuda daha doğru bir biçimde bilgilendirilmesini sağlayacak, bu konuda tavır birliği içinde olunulan kişi ve kuruluşlarla işbirliği ve güçbirliğini geliştirecek ve Sendikalarımızın bu alandaki çalışmaları arasında koordinasyon sağlayacaktır. "

Başkanlar Kurulumuz, 31 Temmuz 1998 günü yaptığı toplantıda, özelleştirme konusunun siyasi tavır açısından da son derece önemli olduğunu karara bağladı:

"TÜRK-İŞ siyasi partilerden bağımsızdır. TÜRK-İŞ,

yukarıda belirtilen zararlarına rağmen özelleştirmeyi savunan, taleplerimize kulaklarını tıkayan ve IMF'nin taleplerine öncelik verenlere karşı, seçimlerde aktif bir siyasi tavır içinde olacaktır."

Başkanlar Kurulumuz 30 Eylül 1998 günü yaptığı toplantısında da özelleştirme karşısındaki açık tavrını sürdürdü:

"Kamu kurum ve kuruluşlarımız, ekonomik kalkınmanın ve bağımsızlığın, sosyal devletin ve ulusal бүтүнлүгүмүзүн temel dayanaklarıdır. TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, özelleştirmenin durdurulmasını, kamu kurum ve kuruluşlarının çağdaş teknolojiyle donatılmasını ve özerk ve demokratik bir yapıya kavuşturulmasını talep etmektedir. TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, özelleştirme konusundaki gerçeklerin kamuoyuna duyurulması ve gerektiğinde her türlü meşru ve demokratik mücadelenin verilmesi ve işçi sınıfımızın ülke çapında üretimden gelen gücünün ve halkımızın özellikle siyasi gücünün harekete geçirilebilmesi ve etkili bir biçimde kullanılması için, "Özelleştirmeye Karşı Sosyal Devleti Koruma Komisyonu"nun önerilerini de dikkate alarak, her türlü yayını ve ilgili tüm kişi ve kuruluşlarla görüşme ve toplantıyı yapacaktır. Başkanlar Kurulumuz, yüzbinlerce tütün üreticisini ve milyonlarca tüketiciyi koruyan TEKEL'in 1997 yılında

46 trilyon lira kar etmiş olmasına rağmen, özelleştirilerek ve yabancılaştırılarak uluslararası sigara tekellerine devredilmek istenmesini protesto etmekte, BAT sözleşmesinden vazgeçilmesini istemekte, TEKGIDA-İŞ Sendikamızın ve tüm Sendikalarımızın özelleştirmeye karşı verdiği meşru ve demokratik mücadeleyi tüm gücüyle desteklemekte ve bu meşru mücadeleyi bütünleştirerek daha da geliştirme kararlılığını ifade etmektedir."

Başkanlar Kurulumuzun 30 Eylül 1998 günlü toplantısında alınan karar uyarınca, 15 Ekim 1998 günü Ankara'da Selim Sırrı Tárcan Kapalı Spor Salonu'nda, sosyal devletin korunması ve özelleştirme konusunda bilgi verilmesi amacıyla, Sendikalarımızın Genel Merkez Yöneticilerinin,- tüm Şube Başkanlarının ve Ankara ve civar illerden Şube Yöneticilerinin ve işyeri sendika temsilcilerinin katılımıyla büyük bir toplantı düzenlendi. Bu toplantıda oybirliğiyle kabul edilen bildiride de özelleştirmeye karşı açık bir tavır alındı.

Sendikaların Siyasal Faaliyeti

Son yıllarda giderek yoğunlaşan bir biçimde tartışılan bir konu, TÜRK-İŞ'in siyasal alandaki faaliyetinin artırılmasıdır. 4277 sayılı Yasa ile sendikaların siyasal faaliyeti konusundaki yasakların ve kısıtlamaların hemen hemen tümüyle kalkmış olması, TÜRK-İŞ'te yıllardır süren de-

ğerlendirmelerin önünü açmaktadır. TÜRK-İŞ'in 1992 yılı Aralık ayında yapılan Genel Kurulunda bu konuda şöyle bir karar kabul edildi:

"Bu yeni saldırıyı, toplu sözleşmecilikle sınırlı bir sendikacılık anlayışı ile durdurulabilmek mümkün değildir... Yukarıda ifade edilen sorunların çözümü ve taleplerin yerine getirilmesi, toplu sözleşmelerle sınırlı bir sendikacılık anlayışının aşılmasını, sendikacılık hareketinin siyasal alandaki bağımsız gücünün güçlendirilmesini, hissettirilmesini ve gerektiğinde demokratik biçimde alınan kararlar doğrultusunda kullanılmasını... gerektirmektedir."

Başkanlar Kurulumuzun 3 Aralık 1996 günlü toplantısında bu konu şöyle ele alındı:

"Başkanlar Kurulumuz, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin siyasal alandaki bağımsız gücünün demokratik bir biçimde geliştirilmesi ve güçlendirilmesi konusuna gereken önemi vermeye devam edecektir. İşçi sınıfımız ve TÜRK-İŞ siyasete ağırlığını koymalıdır. TÜRK-İŞ'in önderliğinde ve TÜRK-İŞ Genel Kurul kararları doğrultusunda bir siyasi partinin oluşturulması konusunun tüm Teşkilatlarımızda tartışılması sürdürülecektir."

21 Aralık 1996 günü İstanbul'da düzenlenen "Türki-

ye'ye Sahip Çık" Yönetici ve Temsilciler Toplantısı Sonuç Bildirgesinde de bu konuya değinildi:

"İşçi sınıfının sorunları yalnızca toplu iş sözleşmeleri ile çözülemez. Ülkemizin ve halkımızın temel sorunlarının çözüm yeri Parlamento'dur. Halkımız, çoğulcu, katılımcı ve demokratik parlamenter düzene olan inancını sürdürürken, Parlamento'da temsil edilen siyasi partilerin izledikleri yanlış politikalar nedeniyle, bu partilere olan inancını ve güvenini hızla yitirmektedir. Parlamento, zenginler kulübü olmamalıdır. Ülkemizde bugün bir siyaset boşluğu yaşanmaktadır. Bu boşluğu, halkımızın öncüsü ve umudu TÜRK-İŞ doldurmalıdır; başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm çalışanlar doldurmalıdır. Türkiye nüfusunun yüzde 95'ini oluşturan işçi sınıfımız ve diğer çalışanlar, siyasete ve Parlamento'ya ağırlığını koymalıdır. İşçi sınıfı artık yönetilen değil, yöneten olmalıdır. TÜRK-İŞ, halkımızın nüfusunun yüzde 95'ini oluşturan işçilerin, memurların, emeklilerin, işsizlerin, küçük esnaf ve sanatkarların ve köylülüğün çıkarlarını koruyacak ve Türkiye'ye sahip çıkacak bir siyasal partinin oluşturulması çalışmalarına ağırlık ve hız vermelidir."

Başkanlar Kurulumuz 11 Eylül 1997 günü yaptığı toplantısı sonrasında yayınlanan bildiride, 4277 sayılı Yasa'nın getirdiği yeni olanaklara değindi:

"TÜRK-İŞ yalnızca doğrudan temsil ettiği işçilerin değil, ülkemizdeki tüm çalışanların, işsizlerin ve emeklilerin de öncüsü ve umududur. Başkanlar Kurulumuz, birbiri ardı sıra hükümetlerin, çalışanlar aleyhine attıkları adımları ve 4277 sayılı Yasa ile getirilen geniş siyasi faaliyette bulunma hakkını da gözönüne alarak, işçi sınıfının ve sendikacılık hareketinin siyasal alandaki bağımsız gücünün ve doğrudan etkisinin artırılması gerektiğine olan inancını tekrarlamaktadır.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu 24 Aralık 1998 günlü toplantı sonrasında yayınlanan bildiride de bu konuda aşağıdaki değerlendirmeyi yaptı:

"TÜRK-İŞ, sendikaların siyasi faaliyeti konusunda getirilmiş olan serbestlikten en etkin bir biçimde yararlanarak, yerel ve genel seçimlerde, sosyal devleti ve demokratik ulusal devleti savunan ve temel ve acil taleplerimizin seçimlere kadar hayata geçirilmesi için somut adım atan siyasi partileri destekleyecek; ilkelerimiz ve taleplerimizin karşısında tavır alanlara tepkisini gösterecektir."

Serbest Bölgeler

1970'li yılların ikinci yarısında, gelişmiş kapitalist ülkelerde artan işgücü maliyeti, yükselen işsizlik oranları, iletişim ve ulaştırma teknolojisinde sağlanan büyük gelişmeler gibi bazı etmenlere bağlı olarak, uluslararası işbölümü

yeniden biçimlendirilmeye başlandı. Temel hedef, az gelişmiş ülkelerdeki ucuz işgücünden yararlanmaktı. Ancak, dünyadaki siyasal saflaşma atılabilecek adımları kısıtlıyordu. Bu koşullarda ihracata yönelik üretimin gerçekleştirileceği serbest bölgelerin yaygınlaştırılması gündeme getirildi.

Türkiye de bu gelişmeden payına düşeni aldı. 1927 yılında çıkarılan Serbest Mıntika Kanunu ve 1953 yılında kabul edilen 6209 sayılı Serbest Bölge Kanunu, ağırlıkla ticarete yönelikti. 1976-1977 yıllarında ise Türkiye’de ihracata dönük imalat sanayii üretimi yapacak serbest bölgelerin kurulması gündeme geldi. Ancak günün hükümetleri bunu başaramadılar.

Türkiye’de 12 Eylül sonrasında tüm ülke sendikal hak ve özgürlükler açısından bir serbest bölgeye dönüştürülmüştü. Serbest bölgelerin kurulması 1985 yılına kadar ertelendi. 1985 yılında 3218 sayılı Serbest Bölgeler Yasası çıkarıldı. Bu kanuna göre, serbest bölgelerin herbirinin kurulmasından sonraki 10 yıllık süre içinde kesin bir grev yasağı vardır (Geçici Madde 1). Türkiye’de serbest bölgelerde yatırım yapılması için yapılan duyurularda bu grev yasağı özellikle belirtilmektedir.

Bugüne kadar Mersin (1988), Antalya (1988), Ege (İzmir,1990), İstanbul Atatürk Havalimanı (1990), Trabzon (1992), İstanbul Deri (1995), Doğu Anadolu (Erzurum,

1995), Mardin (1995) ve İstanbul Uluslararası Menkul Kıymetler serbest bölgeleri faaliyete geçti.

Türkiye’de halen faaliyette bulunan 9 serbest bölgede 511’i yabancı, 947’si yerli olmak üzere 1458 şirkette 7000 dolayında işçi çalışmaktadır.

Serbest bölgelerde çalışan işçilerin sendikalaşma ve toplu pazarlık hakları vardır. Ancak örgütlenmeleri önünde ciddi engeller de söz konusudur. Hükümet, serbest bölgelerde üretim birimlerini artırma çabası içindedir. Bu çabaların başarılı olması durumunda, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketimiz, yaşadığı sorunlara ek olarak, yeni sorunlarla karşı karşıya kalacaktır.

TÜRK-İŞ’in 1995 yılı Aralık ayında toplanan 17. Genel Kurulunda oybirliğiyle kabul edilen kararda serbest bölgelerdeki uygulamalara aşağıdaki biçimde karşı çıkıldı:

"118- 15.6.1985 gün ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Yasası, serbest bölgelerde kuruluştan sonraki on yıllık dönemde tüm grevleri yasaklamaktadır. Bu yasadır kaldırılmalıdır. Serbest bölgelerde çalışan işçiler de tüm işçi haklarına ve sendikal hak ve özgürlüklere sahip olmalıdır."

Başkanlar Kurulumuzun 31 Temmuz 1998 günlü toplantısında bu konuda şu karar alındı:

"Başkanlar Kurulumuz, Tuzla’da halen yıllardır faaliyet göstermekte olan işyerlerinin bulunduğu alanın

serbest bölge ilan edilmesi ve 1964 yılından beri toplu iş sözleşmelerinden yararlanan 3 bin dolayındaki Deri-İş üyesinin en temel sendikal haklarından mahrum bırakılmak istenmesi girişimlerini protesto etmekte; işçi haklarının ve sendikal hak ve özgürlüklerinin gaspedildiği serbest bölge uygulamasına karşı çıkmaktadır."

SSK

SSK'ya ilişkin sorunlar, ayrı bir broşürde ele alınmaktadır. Bu konuda yalnızca 1995 Genel Kurulunda alınan kararlar verilecektir:

"76- Sosyal güvenlik sosyal devlet anlayışıyla gerçekleştirilmelidir. Sosyal güvenliğin finansmanına devlet de katılmalı, sosyal sigorta primi işçi ve işveren payı azaltılmalıdır. Devlet, sosyal güvenliğin finansmanına katkıda bulunduğu oranda SSK yönetiminde temsil edilmelidir. SSK yönetimi demokratik ve özerk bir hale getirilmelidir. SSK, karşılığında prim almadığı sosyal risklerden sorumlu tutulmamalıdır. SSK'nın müfettiş sayısı artırılmalı, müfettişlerin yetkileri ve denetimi daha etkili hale getirilmelidir. SSK, özel sosyal güvenlik kuruluşları, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur sigortalıları arasında yükümlülükler ve haklar konusunda uyum sağlanmalıdır.

"77- Yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları, sigor-

ta tekniği gözönünde bulundurularak, Sosyal Sigortalar Kurumu'na prim ödeyenlerin temsilcileri tarafından demokratik biçimde belirlenmelidir. Sosyal sigorta primlerinin işverenlerce zamanında yatırılmasını sağlayacak yasal ve idari düzenlemeler yapılmalıdır. SSK alacaklarının faizleri affedilmemeli, alacaklar taksitide bağlanmamalıdır. SSK genel kurulları her yıl toplanmalı ve önemli konularda karar ve ibra yetkisi tanınarak, danışma organı olmaktan çıkarılmalıdır. Sosyal güvenlikteki finansman açığının kapatılması için SSK gayrimenkullerinin satışı yoluna gidilmemelidir. SSK sağlık tesislerinin sağlık işletmesi haline getirilerek özelleştirilmesi girişimlerine son verilmelidir. Özel sigorta programları devlet tarafından sıkı bir biçimde denetlenmelidir."

TÜRK-İŞ'in bu konudaki görüşleri ayrıca özellikle 4 Nisan 1996, 15 Ağustos 1996, 11 Eylül 1997, 30 Eylül 1998 günlü Başkanlar Kurulu toplantıları sonunda yayınlanan bildirilerde kapsamlı olarak ele alındı.

Taşeronluk ve Vahidi Fiyat Uygulaması

1980'li yıllardan beri ülkemizde yaygınlaşan ve işçileri köleleştirmek amacıyla yaygın bir biçimde kullanılan bir uygulama, taşeronluktur. Taşeronluğa "alt işveren" uygulaması da denmektedir.

Taşeronluk hem kamu sektöründe, hem de özel sek-

törde yaygınlaşmaktadır. Kamu kesiminde işler müteahhitlik veya taşeronluk aracılığıyla ihale yoluyla yaptırılmaktadır. Kamu kesiminde emanet işlerin oranı hızla azaltılmaktadır. Kamu kesiminde sendikalı işçilerle ve yasalara saygı duyulan bir ortamda yapılan işler, ihale ile verildiğinde, sendikasız ve genellikle kaçak çalıştırılan işçilere yaptırılmaktadır. Bu uygulama, milyonlarca işçinin yasaların koruması dışına çıkarılmasına yol açmaktadır.

Özel sektörde de benzer bir durum söz konusudur. Özel sektörde birçok işveren, işyerlerindeki sendikayı zayıflatılabilmek amacıyla, işleri taşeronlara devretmekte, işyerlerini küçültmekte ve kaçak işçi çalıştırılmasını teşvik etmektedir. Bu uygulama, başta işçi sınıfımız olmak üzere, ülkemiz ve halkımız için büyük sakıncalar taşımaktadır.

Taşeronluğun ormancılık işyerlerinde uygulanan biçimi, "vahidi fiyat" uygulamasıdır. Gerçekte ücretli işçiler tarafından yapılması gereken bazı işler, işçi gruplarına vahidi fiyatla verilmekte, işi alan kişiler yasalar önünde işçi sayılmamaktadır.

Taşeronlukla mücadelede kullanılabilecek araçlardan biri, toplu iş sözleşmelerine işlerin taşeronla verilmeyeceğine ilişkin hüküm koymaktır. Çok az sayıda sendikamız bunu başarabilmiştir.

Diğer bir araç, taşeron işçilerinin de toplu iş sözleşme-

sinin hükümlerinden yararlanmasını sağlamaktır. Bu konuda toplu iş sözleşmelerine konulan hüküm, taşeronun ayrı iş yeri numarası alması karşısında etkili olamamıştır.

Taşeronluğu önlemede diğer bir yol, taşeron işçilerinin kaçak çalıştırılmalarını önlemek için kampanyalar açmaktır. Öncelikle sendikalarımızın örgütlü olduğu işyerlerinde bazı işlerin taşeronla verilmesi ve bu taşeronun kaçak işçi çalıştırması durumunda, bu kaçak işçiler Sosyal Sigortalar Kurumu'na, Çalışma Bölge Müdürlüklerine ve Maliye Bakanlığına bildirilebilir; taşeronların kaçak işçi çalıştırarak işleri daha ucuza mal etme girişimleri engellenebilir.

Taşeron işçilerinin sendikalarımıza üye yapılması da önemli bir adımdır. Ancak bu işçilerin önemli bir bölümü kaçak çalıştırıldığı için, sendikal örgütlülük oldukça zordur. Ayrıca, iş güvencesinin bulunmadığı koşullarda böylesine küçük işyerlerinin işçilerinin üye yapılmasında önemli zorluklar ve işten çıkarmalar yaşanmaktadır.

Taşeronluğa karşı kullanılabilecek diğer bir araç, taşeron işçilerinin işyerlerinin yatakhane, yemekhane, servis gibi olanaklarından yararlanmasını engellemektir.

Taşeronluğa karşı kullanılabilecek en etkili araç ise, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 94 sayılı Sözleşmesi ve bu konuda çıkarılmış 88/10195 sayılı Bakanlar Kurulu kararıdır.

ILO Sözleşmesine göre, kamu kesimi tarafından yapı-

lan her türlü ihalelerin belirli bir bedelin üstündekilerde iş alan her türlü işveren, çalıştırdığı işçilere, o işkolunda geçerli olan toplu iş sözleşmesinin hükümlerini uygulamakla yükümlüdür. Örneğin, TEAŞ eğer bir elektrik direği ihalesi yapar ve bu ihaleyi bir demir-çelik işletmesi alırsa, bu işletmenin işçilerinin herhangi bir sendikaya üye olmaması durumunda, bu işçilerin bu işkolundaki en yaygın uygulanan toplu iş sözleşmesinin hükümlerinden yararlanması gerekir. Türk Metal Sendikamızla MESS arasında imzalanan grup toplu iş sözleşmesinin ücretler ve diğer haklara ilişkin hükümleri, bu işçilere uygulanmalıdır. TEAŞ, elektrik direği ihalesini açarken, ilgili şartnameye bu toplu iş sözleşmesini eklemek ve çalışacak işçilerin bu haklardan yararlanması gerektiğini bir şart olarak koymak zordur. İhaleyi alan işverenin bu şartlara uymaması durumunda, işverenin hakedişinden (istihkakından) bu para kesilecek ve işçilere ödenecektir. 1991 yılından beri sürdürülen çabalara rağmen hala kullanamadığımız bu hak, 1993 yılında kamu kesimi toplu sözleşmelerine konulan bir hükümle daha da önem kazanmıştır. Bu hükme göre, ihale bedeli hala oldukça düşüktür ve sendikalarımız, kendi üyeleri olmayan işçileri ilgilendiren bir konuda yargıya başvurma hakkına kavuşmuştur.

1995 yılında toplanan genel kurulumuzda bu konuda oybirliğiyle aşağıdaki karar alınmıştır:

"73- Sendikasılaştırmanın bir aracı olarak kullanılan taşeronluk önlenmelidir. Günümüzde, 94 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi, ilgili Bakanlar Kurulu kararı ve 1993 yılı kamu kesimi toplu iş sözleşmelerine konan hüküm uyarınca, kamu kurum ve kuruluşları tarafından ihaleyle yaptırılan tüm işlerde, işkolunda bağitlanmış toplu iş sözleşmesinin ücretlere ve diğer konulara ilişkin hükümlerinin sendika üyesi olmasalar dahi taşeron işçilerine ve fason olarak iş yapan işyerlerinin işçilerine uygulanması sağlanmalıdır."

Başkanlar Kurulumuzun birçok kararında ve açıklamasında, taşeronlaşmanın önlenmesi talebi yer almaktadır. Örneğin, Başkanlar Kurulumuzun 11 Eylül 1997 günlü toplantısı sonrasında yayınlanan bildiride şu ifadeler yer almıştır: **"Taşeronlaşma ve ormancılıkta vahidi fiyatla işçi çalıştırma uygulaması önlenmelidir."**

Türkiye'ye Sahip Çıkmak

TÜRK-İŞ'in temel çizgisi, Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısının bütünlüğüne ve bağımsızlığına, laik ve demokratik sosyal hukuk devletine, Atatürk ilkelerine ve onun temsil ettiği çağdaşlaşma ve aydınlanma ülküsüne ve parlamenter demokratik düzene sahip çıkmaktır. Türkiye Cumhuriyeti, Anayasa'nın 2. Maddesinde yer alan bu nitelikleriyle Türkiye Cumhuriyeti'dir. TÜRK-İŞ,

özellikle son yıllarda Türkiye'ye yönelik artan tehditler karşısında, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerine sahip çıkma çizgisini son derece bilinçli ve kararlı bir biçimde sürdürdü.

TÜRK-İŞ'in bu çizgisi, 1995 yılındaki Genel Kurulunda alınan aşağıdaki kararlarla da uyum içindeydi:

"2- TÜRK-İŞ Ana Tüzük'ünde, Konfederasyon'un Amacı şöyle belirtilmektedir: "TÜRK-İŞ, insan hakları, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi kuralları, Atatürk ilkeleri, milli, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti anlayışı çerçevesinde çalışanların hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacını taşır." Bu amaç hayata geçirilmelidir.

"3- Türkiye Cumhuriyeti'nin Misak-ı Milli sınırları içindeki bütünlüğü ve bağımsızlığı özenle korunmalı, uluslararası tekelleri sermayenin sözcüsü ve beyni IMF'nin ve Dünya Bankası'nın ülkemizin bağımsızlığını zedeleyici tavırlarına karşı çıkılmalıdır."

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, bu anlayış doğrultusunda, 1995 genel seçimleri öncesinde aşağıdaki çağrısı yaptı:

"Laik ve demokratik sosyal hukuk devleti anlayışına ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Misak-ı Milli sınırları içindeki üniter devlet yapısının bütünlüğüne ve bağımsızlığına sahip çıkmayan siyasi partilere oy verilmemelidir."

Başkanlar Kurulumuz 3 Aralık 1996 günü yaptığı toplantısından sonra yayınladığı bildiride bu konudaki görüşlerini daha ayrıntılı olarak açıkladı:

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, TÜRK-İŞ'in, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Misak-ı Milli sınırları içindeki üniter devlet yapısının bütünlüğünü ve bağımsızlığını savunmakta, Atatürk ilkelerine ve insan haklarına dayalı demokratik ve laik sosyal hukuk devleti anlayışına bağlılığını tekrarlamaktadır. Devletimizin bu nitelikleri bugün sistemli bir saldırıyla karşı karşıyadır. Ülkemiz, Halkımız ve Devletimiz tehdit altındadır. İnsanı-mız yarınına güvenle bakamamaktadır. Avrasya Bölgesinin en güçlü devleti olma potansiyelini taşıyan Türkiye Cumhuriyeti, bir kaostan içine sürüklenmektedir.

"Başkanlar Kurulumuz, çeteler ve aşiretlerle ve kişisel ve parti çıkarlarını ön planda tutan bir anlayışla ülke yönetme girişimlerini lanetlemekte, Ülkemize, Halkımıza ve Devletimize karşı işlenen bu nitelikteki suçların açıklanmasını ve bunların sorumlularının saptanarak cezalandırılmalarını istemektedir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti güçlüdür; hükümet edenlerin zafı, Devletin zayıflığı değildir. Ülkemizin güvenliğinin sağlanmasında, Devletimizin resmi güçleri dışında hiçbir kişi ve grup kullanılmamalıdır. Devletimizi ele

geçirmek ve şahsi çıkarları için kullanmak amacıyla gizli örgüt kuranlar yargılanmalı ve siyasetten çekilmelidir. TÜRK-İŞ, Devletimizin Anayasada belirtilen değiştirilemez niteliklerine yönelik tehditlere karşı tüm halkımızın öncüsü olma görevini yerine getirecektir.

"Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ülkemiz için temel bir hedef olarak koyduğu "çağdaş uygarlık düzeyi"ne ulaşmanın yolu, ülkemizde yaygınlaşan toplumsal ve siyasal çürümeye karşı, "temiz toplum" ve "temiz siyaset"in gerçekleştirilmesinden geçmektedir. Temiz toplumun ve temiz siyasetin güvencesi öncelikle işçi sınıfıdır, sendikacılık hareketidir, TÜRK-İŞ'tir. Başkanlar Kurulumuz, bu amaçla, yargının bağımsızlığının sağlanmasını ve milletvekillerinin dokunulmazlıklarının yalnızca bu görevlerini yerine getirmeleriyle ilgili davranışlarıyla sınırlandırılmasını istemektedir.

"Özgür basın, demokrasinin temel güvencesidir. Başkanlar Kurulumuz, basına yönelik sansür girişimlerini şiddetle kınamakta, basının ülkemizde yaygınlaşan yolsuzluklar, hırsızlıklar, rüşvet ve Devletimizi ele geçirmek isteyen Mafya bağlantılı çeteler ve aşiretler konusundaki yayınlarını desteklemektedir...

"Hükümet, dış politikada Devletimizin geleneksel

politikasının dışına çıkarak, Mısır ve Libya ziyaretlerinde olduğu gibi, ulusal onurumuzu zedeleyici bir tutum sergilemiştir."

İstanbul'da 21 Aralık 1996 günü düzenlenen "Türkiye'ye Sahip Çık" Yönetici ve Temsilciler Toplantısı Sonuç Bildirgesinde de benzer konular ele alındı:

"Susurluk kazasıyla açığa çıkan gerçeklerin üzerine gidilmeli, Devletimiz çetelerden temizlenmelidir. Bu olaylara adı karışan milletvekillerinin dokunulmazlıkları kaldırılmalıdır. Siyaset temizlenmelidir.

"Türkiye'ye sahip çıkma mücadelesi, herşeyden önce, Türkiye'nin demokratikleştirilmesi mücadelesidir..."

"Laiklik, demokrasinin ve işçi haklarının temel dayanağıdır. İşçi sınıfımız, demokratik ve laik cumhuriyetin ana güvencesidir. TÜRK-İŞ, Atatürk ilkelerine ve insan haklarına dayalı, demokratik ve laik sosyal hukuk devletinden yana olan, Türkiye'ye sahip çıkan tüm güçlerle işbirliği ve dayanışmasını geliştirmelidir."

Başkanlar Kurulumuz 10 Mart 1997 günkü toplantısından sonra yaptığı açıklamada önemli saptamalarda bulundu ve değerlendirmeler yaptı:

"Türkiye'de bugün Cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımı yaşanmak-

tadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısının bütünlüğü ve bağımsızlığı, Atatürk'ün temsil ettiği çağdaşlaşma anlayışı, Cumhuriyet'in dayandığı temel ilkeler ve demokratik ve laik sosyal hukuk devleti ve rejim ciddi tehditlerle karşı karşıyadır.

"Başkanlar Kurulumuz, Ülkemizin, Halkımızın ve Devletimizin bugün karşı karşıya bulunduğu bu ciddi sorunların ancak Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün temsil ettiği çağdaşlaşma anlayışı çerçevesinde demokratikleşmeyle ve parlamenter demokratik düzen içinde aşılabacağı inancındadır. Demokrasi varsa, sendikacılık hareketi vardır. Siyasi partilerden bağımsız olan TÜRK-İŞ; Anayasa'da belirtilen ilkeler doğrultusunda, Cumhuriyet'in Halkımıza getirdiği kazanımları sonuna kadar savunmaya kararlıdır. TÜRK-İŞ, demokrasinin teminatıdır.

"Başkanlar Kurulumuz, kutsal dinimizin ve geleneklerimizin icaplarına sonsuz saygı gösterirken, demokراسiyi ve laik düzeni ortadan kaldırmaya çalışan ve günümüzde önemli bir tehdit halini almış olan irticai faaliyetlere karşı çıkmaktadır.

"Devletimizin bayrağı, beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Başkanlar Kurulumuz, yeşil bayrağın da, kırmızı bayrağın da terkedilerek, al bayrağın altında bütünleşilmesini talep etmektedir.

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, parlamenter demokratik düzenin ve demokratikleşmenin savunulmasını temel görev kabul eder ve parlamenter düzeni ortadan kaldırmaya ortam hazırlayan davranışlara da karşı çıkarken, dış tehditlere ve bölücü teröre karşı büyük fedakarlıklarla ülkemizi savunan ve görev ve yetkileri Anayasamızda belirlenmiş Türk Silahlı Kuvvetleri'ni yıpratmaya yönelik darbe tartışmalarına da karşı çıkmakta ve anayasal bir kurum olan Milli Güvenlik Kurulu'nun oybirliğiyle aldığı, Devletimizin temel niteliklerini savunmayı amaçlayan ve demokratikleşme ile çelişmeyen önerilerin uygulanmasını talep etmektedir. Darbe tahrikçiliğinden de özenle kaçınılmalıdır.

"Başkanlar Kurulumuz, toplumumuzda aynı görüş ve duyguları paylaşan kuruluşlarla bu temelde işbirliği ve güçbirliği yapılmasının gereğine inanmaktadır...

"Devletimizi ele geçirmeye çalışan uyuşturucu ve silah kaçakçılığıyla bağlantılı çetelerin, görevi kötüye kullanma ve yolsuzluk iddialarının ve kutsal din duygularını ve inançları istismar etmeye dayalı yasadışı örgütlerin ve davranışların üzerine gerektiği gibi gidilmemektedir. Yürürlükteki yasalar ve özellikle Anayasa'nın 174. maddesi ile özel koruma altına alınmış yasalar, hiçbir ayırım gözetilmeden, etkili bir biçimde uygulanmalıdır...

"Dış politikamızda ulusal çıkarlarımızı ön planda tutan ve Türkiye'nin bölgemizdeki büyük potansiyeli hayata geçirecek onurlu bir çizgi izlenmeli, PKK'yı destekleyen ve Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerini değiştirmeye çalışanları açıkça destekleyen ve teşvik eden komşularımızın bu davranışlarının engellenmesi için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

"Hükümeti oluşturan siyasi partilerin, işyerlerinde ciddi sorunlar yaratacak kadrolaşma girişimlerine son verilmelidir...

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, Hükümetin, Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerini tartışma konusu yapan suni gündem maddelerinden kaçınmasını ve Ülkemizin, Halkımızın ve Devletimizin temel sorunlarıyla uğraşmasını istemektedir...

"Başkanlar Kurulumuz, Milletvekillerimizi ettikleri yemine bağlı kalmaya, Parlamenter düzene ve TBMM'ne duyulan güveni sarsabilecek tutum ve davranışlardan kaçınmaya ve Ülkemizin, Halkımızın ve Devletimizin çıkarlarını kişisel çıkarların ve parti çıkarlarının önünde ve üstünde tutmaya çağırmaktadır."

Vergi

Türkiye'de kamu açıkları ülkemizin en önemli sorunudur. Kamu açıklarının en önemli nedeni ise, ülkemizdeki

vergi sisteminin yükünün ücretliler ve aylıklılarca üstlenilmiş olmasıdır. TÜRK-İŞ ülkemizdeki birçok sorunun çözümünün, herkesten geliri ve serveti ile orantılı bir vergi almasından geçtiği düşüncesindedir. Bu düşünce, TÜRK-İŞ'in 1995 yılındaki Genel Kurulunda kabul edilen kararlarda şu şekilde yer almaktadır:

"29- Türkiye'de yaşayan vatandaşlarımızın yurtdışındaki mal varlığı ve banka hesapları tespit edilmeli, kamuoyuna açıklanmalı ve vergilendirilmelidir.

"43- Kayıt-dışı ekonomi ve vergi kaçakçılığı önlenmeli, vergi kaçırıcılara devlet malını çalanlarla aynı ceza verilmelidir.

"44- Sermaye ve tarıma sağlanan vergi ayrıcalıkları ve istisnaları kaldırılmalıdır. Vergi yükü, kazanç ve servete göre adaletli bir biçimde dağılmalıdır. Başta spekülâtörler, rantiyeler, büyük toprak sahipleri, büyük tüccarlar, ithalat ve ihracatçılar ve bankacılar olmak üzere tüm sermaye ve servet sahipleri etkili bir biçimde vergilendirilmelidir. İşçilerin ve memurların sırtındaki gelir vergisi ve dolaylı vergi yükü azaltılmalıdır. Asgari ücret miktarı kadar gelirden vergi kesilmemelidir.

TÜRK-İŞ'in vergi konusundaki görüşleri, Başkanlar Kurulumuzun 15 Ağustos 1996 günlü toplantısında alınan kararlarda şu şekilde ifade edildi:

"Türkiye, sorunlarının çözümü için yeterli kaynağa

sahiptir. Hükümetler, bu kaynağı harekete geçirmekten ısrarla kaçınmaktadır. Borçlanma ve kamu malvarlığının tasfiyesi yoluyla kaynak sağlamaya dayanan politikalar kaynak sorununu çözmeyecek, aksine daha da artıracaktır. Türkiye'nin tüm sorunlarını çözecek kaynak, herkesin geliri ve serveti ile orantılı bir vergi vermesidir."

Başkanlar Kurulu'nun 31 Ağustos 1996 günlü toplantısından sonra yapılan açıklamada da vergi konusu önemli bir yer tutuyordu:

"Kamu açıklarının kapatılmasında, borçlanma ve kamu mallarının tasfiyesi yerine, herkesin geliri ve serveti ile orantılı bir vergi vermesini sağlayacak bir vergi düzeninin kurulması yoluna başvurulmalıdır. Vergi affı gibi bir uygulama kesinlikle düşünülmemelidir."

TÜRK-İŞ'in vergi konusundaki bu anlayışı ve çizgisi aynı biçimde daha sonraki açıklamalarda da devam etti.

Zorunlu Tasarruf Fonu, Konut Edindirme Yardımı Fonu

Hükümetler, çalışanların tasarrufa teşviki hesabında biriken büyük miktarda parayı yıllardır düşük faizle borç aldı; fonda parası olan 5 milyon dolayında işçiye ve memura, hazine bonusu ve devlet tahvillerinin ve hatta enflasyonun çok altında oranda bir nema ödedi. 1996 yılında

yıllık enflasyon yüzde 80 ve devletin borçlanması sermayedar sınıfa verdiği faiz yüzde 100'ün üstünde iken, zorunlu tasarrufta biriken paraya yıllık yüzde 5,2 oranında nema ödendi. 1997 yılında ise, yıllık enflasyon yüzde 99 ve devletin borçlanması sermayedar sınıfa verdiği faiz yıllık yüzde 110-120 dolayındayken, işçilerin ve memurların zorunlu tasarruf fonunda tutulan parasına yılda yüzde 17,2 oranında faiz ödendi.

Hükümetler, konut edindirme fonundaki parayı da kendi istedikleri oranlarda nemalandırdılar ve kullandılar.

Her iki fondaki paranın kullanılmasında da yürürlükteki yasalar gözgöre göre çiğnendi.

TÜRK-İŞ'in 1995 yılında toplanan Genel Kurulunda bu konuda şu karar kabul edildi:

"100- İşçilerden ve memurlardan yapılan kesintilerle oluşan tasarrufu teşvik ve konut edindirme fonları, işçilerin ve memurların demokratik yönetimine devredilmelidir."

Başkanlar Kurulumuz 4 Nisan 1996 günü yaptığı toplantısında bu konuda şu açıklamayı yaptı:

"Başkanlar Kurulumuz çeşitli işyerlerindeki işçilerin ödenmeyen ikramiyelerinin, tasarrufu teşvik nemalarının ve diğer alacaklarının ödenmesini, iç ve dış borçların faizleri için 1,3 katrilyon lira ayrılabilirken, bu konuda bahaneler yaratılmamasını istemektedir."

Başkanlar Kurulu'nun 19 Haziran 1996 günlü toplantısından sonra yapılan açıklamada, bu konudaki gelişmelerle ilgili olarak şunlar belirtiliyordu:

"Tasarrufu Teşvik Yasasında öngörülen değişikliklerle, çalışanların kişisel hesaplarındaki paraya el konulmak istenmektedir. Bu öneri, mülkiyet hakkına tecavüzdür.

Başkanlar Kurulu'nun 15 Ağustos 1996 günlü toplantısından sonra yapılan açıklamada da TÜRK-İŞ'in bu konudaki talebi şöyle ifade ediliyordu:

"Tasarrufu teşvik kesintileri kaldırılmalı, Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hesabında yer alan kesintiler, katkı payları ve tüm nemaların toplamı en çok 2 ay içinde ödenmeli, işverenin çalışanlar adına yatırdığı yüzde 3'lük katkı payı da çalışanın brüt ücretine eklenmelidir."

Meclis'te 28 Ağustos 1996 günü kabul edilen bir kanunla, işçilerden yapılan kesinti ile işverenin katkısının durdurulması öngörüldü. Birikmiş kaynağın sahiplerine ne zaman ödeneceği ise boşlukta bırakıldı.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 31 Ağustos 1996 günü yaptığı toplantısından sonraki açıklamasında, gelişmeler karşısındaki tavrını şöyle ifade etti:

"28 Ağustos 1996 günü kabul edilen 4164 sayılı Kanun ile çalışanların tasarruflarını teşvik hesabı için yapılan kesinti ve katkı payları kesilmiştir. Geçtiğimiz

dönemde yapılan toplu sözleşme görüşmelerinde iş-gücü maliyetinin bir unsuru olarak kabul edilen işverenlerin yüzde 3'lük katkı payı da işçi ücretlerine eklenmelidir. Yalnızca 1996 yılı Eylül ayında yalnızca iç borçların anapara ve faizi için 338 trilyon lira kaynak yaratabilen Hükümet, çalışanların tasarruflarını teşvik hesabında bulunan 428 trilyon liralık kaynağı gerçek sahiplerine en geç üç ay içinde ödemeli, konut edindirme yardımı fonunda yer alan 100 trilyon liralık kaynağı da işçilere ve memurlara aktarmalıdır. Bu fonlara borcu olan işverenler borçlarını derhal ödemelidir."

Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel, TÜRK-İŞ'in kendisine yaptığı başvurudan sonra, 11 Eylül 1996 günü, bu yasayı yeniden görüşülmek üzere Meclis'e geri gönderdi. Gönderme gerekçelerinden biri, işverenin yüzde 3'lük katkısının işçinin kazanılmış hakkı olduğu ve ücretlere eklenmesi gerektiği idi. Ayrıca, birikmiş paraların ödenme tarihlerinin de yasayla belirtilmesi isteniyordu.

Başkanlar Kurulu'nun 3 Aralık 1996 günlü toplantısında zorunlu tasarruf konusunda şu karar alındı:

"Başkanlar Kurulumuz, küçük bir yerli ve yabancı azınlığın Devletimizi soymada araç olarak kullandığı çok yüksek faizli iç ve dış borçların anapara ve faizlerinin rantiyelere ödenmesinde hiç aksama yapmayan Hükümetin, işçilerin ve memurların yıllardır enflasyonun çok altında bir faizle kullanılan tasarruflarının ge-

ri ödenmesinde gösterdiği duyarsızlığı şiddetle kınmaktadır. Zorunlu tasarruf uygulaması kaldırılmalı, fonda biriken para, üç ay içinde hak sahiplerine ödenmeli, işverenlerin yüzde 3'lük katkı payı da işçi ücretlerine eklenmelidir. Zorunlu tasarruf uygulaması kaldırılıncaya kadar, fonda biriken paranın piyasa faizleriyle değerlendirilmesi ve fonun yönetimine çalışanların katılması sağlanmalıdır. Aynı uygulama, 100 trilyon liradan fazla bakiyesi olan konut edindirme yardımı için de yapılmalıdır. TÜRK-İŞ, bu konularda gereken duyarlılığı ve meşru ve demokratik tepkiyi gösterecektir."

Başkanlar Kurulu 11 Eylül 1997 günlü toplantısında bu konuda şu kararı aldı:

"Zorunlu tasarruf fonunda biriken para, 1996 yılında yüzde 5,2 oranında nemalandırılmıştır. Zorunlu tasarruf fonu kaldırılarak, fonda birikmiş para hak sahiplerine derhal ödenmeli, işçilerden yapılan yüzde 2'lik kesinti ile işverenlerin katkı payı olan yüzde 3'lük bölüm, hak sahiplerinin ücretlerine eklenmelidir. Bu uygulamaya kadar, zorunlu tasarruf fonu, çalışanların da katılacağı özerk ve demokratik bir biçimde yönetilmeli ve fonda biriken kaynağın, piyasada geçerli faiz oranlarında nemalandırılması sağlanmalıdır... Konut Edindirme Fonunda biriken paranın da gerçek amacı-

na uygun biçimde çalışanlar lehine kullanılması sağlanmalıdır."

TÜRK-İS
Bilgi Merkezi

Başkanlar Kurulu'nun 2 Aralık 1997 günlü toplantısında ise, fonda birikmiş paranın Telekom'un özelleştirilmesinde kullanılması önerisi reddedildi:

"Başkanlar Kurulumuz, zorunlu tasarruf fonunda biriken anapara ve nemalarının Türk Telekomünikasyon A.Ş. hisselerine yatırılması tasarısına karşı çıkmaktadır. Zorunlu tasarruf kesintileri kaldırılmalı, ücretlerden yapılan kesinti ve işveren katkısı ücretlere eklenmeli, fondaki birikim en kısa sürede hak sahiplerine ödenmelidir."

Başkanlar Kurulumuz, 31 Temmuz 1998 günü yaptığı toplantısında da eski taleplerini tekrarladı:

"Başkanlar Kurulumuz, demokratikleşmenin sağlanmasını, yürürlükteki mevzuatın onaylanmış ILO Sözleşmeleri ile uyumlu hale getirilmesini, iş güvencesinin sağlanmasını, işsizlik sigortasının çıkarılmasını, zorunlu tasarruf fonunun Sayın Cumhurbaşkanı'nızın 11 Eylül 1996 tarihli uyarısı temelinde tasfiye edilmesini ve konut edindirme yardımı hesabındaki birikimlerin zorunlu tasarruf geri ödemeleriyle birlikte hak sahiplerine iade edilmesini talep etmektedir."

TÜRK-İŞ EĞİTİM YAYINLARI DİZİSİ

- Yayın No. 1 **Sendikacılık Tarihi** Yıldırım Koç
- Yayın No. 2 **Tüketici Hakları** Sinan Vargı
- Yayın No. 3 **Asgari Ücret** Enis Bağdadioglu
- Yayın No. 4 **İş Kanunu ve Temel Haklarımız**
Av. Hüseyin Ekmekçioğlu - Av. Ferhan Tuncer
- Yayın No. 5 **Uluslararası Sendikal Örgütlenmeler**
Hakan Sükün
- Yayın No. 6 **Çalışan Çocukların Korunması ve
TÜRK-İŞ'in Faaliyetleri** Özcan Karabulut
- Yayın No. 7 **Özelleştirme** Prof. Dr. Ödüz Öyan
- Yayın No. 8 **İş Guvencesi** Yıldırım Koç
- Yayın No. 9 **Çevrenin Korunması ve
Sendikalar** Sinan Vargı
- Yayın No. 10 **Güncel Sorunlarımız
ve Taleplerimiz** Yıldırım Koç

TÜRK-İŞ Bilgi Merkezi

331.88 KOÇ 1999

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
Telefon : (0.312) 433 3638
Telefax : (0.312) 434 1471
Yenişehir - Ankara